

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold. 70 kr., za četrť leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrť leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 13. aprila 1887.

Obseg: Kako vinograde varovati proti slani. — Karbolinej. — Cepljenje v sklad. — Mrčes, ki naj ga sadjarji spomladi pokončujejo. — Trgovinska in obrtna zbornica. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kako vinograde varovati proti slani.

O tem predmetu piše H. Knauer, adjunkt vinarski šoli v Mariboru to-le v „Gosp. Glasniku“:

Žalibog, res je, čimdalje manje se izplačuje vinogradstvo. Bojazljivo gledamo v bodočnost, kaj bode z njim pri nas!

Nadleguje vinsko trto premnogo sovražnikov. Prvi je plesen (*peronospera viticola*), ki ugonablja listje. Sledi nevarna trsna uš (*phylloxera vastatrix*) in spomladnja slana. Skoraj vsako leto razhladi se okolo 11., 12. in 14. maja zrak toliko da nastane slana, ki zamori mlado perje našim kulturnim rastlinam popolnoma ali vsaj deloma. Pridelek je hudo skrčen, ako ni ves uničen. Največ trpijo vinogradi.

Zatorej ni se čuditi, ako učenjaki pa tudi praktično izkušeni možje premišlujejo in se trudijo, izumiti primernih pomočkov, da bi škodo kolikor moči zmanjšali, če je uže odpraviti ne morejo.

Mnogoštevilno je izumljenih pomočkov, ki so dvojni. Nekateri so takšni, da se je na nje ozirati, kedar treba zasaditi nov vinograd, drugi pa služijo v obrambo uže stoječim vinogradom.

Z ozirom na prvo vrsto pomočkov gledati je na kakšnost zemlje, za vinograd odbrane, na njeno lego, vzvišenost nad morjem in sorto trsovo.

Zastran zemlje treba vedeti, da lehka, peščena zemlja se hitro ugreje, in zatorej rastline v njej rano poženejo ter zavoljo tega slani zapadejo. Iz tega uzroka bilo bi svetovati, novim vinogradom odbirati srednje-težko zemljo, glinast, apnen svet, kajti takšna zemlja se le po malem ugreva, in rastline v njej pozneje poganjajo.

Tudi lega je važna za vinograd. Proti vzhodu nagneni vinogradi bolj rano poganjajo, in njim torej slana hitreje škoduje. Ne kaže tedaj vinogradov na jutranji strani hribov in gričev zasajati. Boljše so južno-vzhodne, južne, zapadne in zapadno-severne strani. Mnogo vpliva tudi večja ali manjša vzvišenost vinograda nad morjem na oškodovanje od slane.

Nizke lege posmodi slana veliko bolj nego visoke.

Zatorej ne kaže vinogradov zasajati po nizkih legah. Ugodne so le srednje in višje lege pri naših vinogradnih gorica.

Veliko zakrivi škodo od slane tudi trs sam. Imamo namreč takšnih sort trsovih, katerim slana precej škoduje, drugim pa manje; nekatere kmalu pozebejo, druge pa ne tako. Štajerski vinogradnik moramo slednjih izbirati.

Takšne trdne sorte so: gerganja, burgundec, žlahtnina, laški trizlec, klevanjka, portugizec itd.

Jako za slano občutljive sorte pa so: beli damaščan muškat, kadarka, zelenič, židanka itd.

Druga vrsta pomočkov meri na to, kako bi uže zasajene vinograde mogli varovati proti slani. Semkaj spada: rezitev, vzgojitev in kurež. Z ozirom na prva dva pomočka je vsekakor priporočati, na mnogo očes rezati, tedaj šparone puščati, kakor je na Štajerskem od nekđaj bila stara navada. Ne kaže pa dolgih rozg h kolu privezovati. Bolje je, če prosto po zraku mahajo. Tako ravnati zaukazujejo izkušnje. Te namreč kažejo, da rastlinski deli tem huje pozebejo, čim bliže so pri tleh. Zatorej kaže trs višje spuščati. Tako ravnanje moremo vsekakor priporočevati kot pomoček zoper škodo od slane. Kajti na dolgih rozgah poženejo najskrajnejša očesa najpoprej, spodnja še zmeraj čakajo, dostikrat do konca maja, ali celo zaspijo. Ako torej slana pritisne, oškodi samo skrajnja očesa. Vsled tega poženejo spodnja tem bujneje in popravijo škodo. Vinogradnik še vendar nekaj iz vinograda pridelkov dobi.

Naposled nam je govoriti še o kureži zoper slano. Žalibog, prisiljen sem izreči, da ta pomoček ne pomaga nič. Imel sem priliko na vrtu vélike šole za zemljiščno kulturo na Dunaji opazovati, kako so v najugodnejših razmerah kurili zoper slano. Stojé namreč na vse strani okolo vrta visoke hiše. Bilo je vse zastonj. Slana je škodo naredila vñkljub kurežu. Ravnatelj barons Babo v Klosterneuburgu misli, da je kurež zoper slano uže tak pomoček, s katerim nihče resno ne računi več. Čudimo se torej, da nekateri vinogradniki še zmirej hočejo s kurežem pomagati si zoper slano. Rezitev pričeta. Zatorej opozarjam, na dolge šparone rezati, ker je to najboljši pomoček zoper škodo od slane.